

Mededeling van het bestuur – Vriendendag 2010

Gaarne nodigen wij U nogmaals uit om onze Vriendendag 2010, die op zondag 28 november plaats vindt in Naturalis Leiden, bij te wonen. Het programma ziet er als volgt uit:

- 12.45–13.30 uur Ontvangst met koffie / thee in het Pesthuiscafé en
welkomstwoord van de voorzitter
- 13.30–14.30 uur 'Wat is de Natuur (ons) Waard?' Lezing door Dr. Dolf de Groot,
associate professor milieusysteemanalyse, Wageningen Universiteit en
lid van ons bestuur
- 14.30–15.30 uur Drankje, aangeboden op door ons te verstrekken bon in het Pesthuiscafé.

Op vertoon van de u op 21 september gezonden uitnodiging krijgen Vrienden (max 2 personen) 50% korting op de entree tot het museum (normaal: 18 jaar en ouder € 11; 65+ € 10; bezitters van een museumjaarkaart gratis). U kunt zich aanmelden per email (info@galapagos.nl) of per post. (De Toltoren 39, 3912 AG RHENEN). Zie voor verdere informatie de eerder genoemde aankondiging.

Galápagos – “Bedreigd Werelderfgoed” af

Zoals we in augustus in onze eerste digitale nieuwsbrief, Nieuws online, al konden melden, zijn de Galápagos Eilanden eind juli 2010 afgevoerd van de UNESCO-lijst van 'Bedreigd Werelderfgoed'. Sindsdien ontvingen wij een aantal aanvullende commentaren, o.a. via de International Galapagos Tour Operators Association (IGTOA), die we u niet willen onthouden.

De UNESCO-vergadering, waar de beslissing werd genomen, werd in Brazilië gehouden en voorafgegaan door een periode van stevig lobbyen. Het voorstel om de Galápagos af te voeren van de lijst kwam van Brazilië dat kort tevoren de archipel had bezocht, en werd gesteund door Frankrijk, Mexico, Jordanië, Zuid-Afrika en Barbados, terwijl Australië, Zweden en Zwitserland tegen stemden. Wellicht kijkt u wat vreemd aan tegen deze landen en hun kleine aantal, maar het is daarbij goed te weten dat deze vergadering jaarlijks in een wisselende samenstelling van aanwezige leden wordt gehouden.

Opmerkelijk is dat het UNESCO World Heritage Centre in Parijs geadviseerd had om de Galápagos Eilanden niet van de lijst van 'bedreigd werelderfgoed' af te voeren. Het zou immers de valse indruk wekken dat de archipel niet meer in gevaar zou zijn en niets is minder waar. Of zoals de IGTOA het zegt: "Putting the Galapagos on the World Heritage in Danger List was a wake up call. Let's hope that taking it off does not put it back to sleep." Ook de IUCN had geadviseerd om de Galápagos op de lijst van 'bedreigd werelderfgoed' te laten staan. Er is trouwens altijd een kans dat de Galápagos opnieuw op de lijst terecht komt en het is de vraag, of dat zo erg is.

Zoals bekend zijn de grootste bedreigingen de sterke groei van de bevolking en het toerisme, het binnendringen van organismen die niet op de eilanden thuishoren (invasieve soorten) en overbevising. In ieder geval is duidelijk dat de autoriteiten op de Galápagos Eilanden er veel aan gelegen is deze problemen aan te pakken.

Meer controle over het toerisme

Al eerder meldden wij in ons Galápagos Nieuws dat gewerkt wordt aan nieuwe vaarschema's tussen de eilanden, waar toeristen mogen komen. Met als belangrijkste doel om het aantal 'visitors' sites' te vergroten, maar deze locaties minder te belasten door ze na een periode van bezoek enige tijd rust te geven. Zoals te verwachten was, werd er ook bezwaar aangetekend. In het proces dat werd aangespannen door een zekere Darwin Freire ('what's in a name?'), zijn diens bezwaren echter afgewezen en men mag er nu vanuit gaan dat de nieuwe vaarschema's begin 2012 daadwerkelijk in zullen gaan.

In het verlengde daarvan kan gemeld worden dat de directie van het Nationale Park Galápagos, de Sea Shepherd Conservation Society en het Wereld Natuur Fonds in een verdrag hebben afgesproken dat schepen kleiner dan 20 ton permanent gevolgd zullen worden met behulp van een automatisch identificatie systeem. Daartoe worden antennes op strategische locaties op een aantal eilanden geplaatst. Schepen groter dan 20 ton kunnen gevolgd worden via satelliet-navigatie en ook op deze manier krijgt de overheid meer grip op de vaarbewegingen, en dus op bezoeken aan 'visitors' sites' van de cruiseschepen.

Galápagosbuizerd

De van afkomst Nederlandse bioloog, Professor Tjitte de Vries, doet al sinds 1965 populatieonderzoek aan de Galápagosbuizerd, *Buteo galapagoensis*. Onlangs presenteerde hij zijn bevindingen voor de leden van de Charles Darwin Foundation en dankzij het daarover uitgegeven persbericht kunnen wij een aantal interessante details geven.

In de eerste plaats vertoont de Galápagosbuizerd die zo'n 25 jaar oud kan worden, een opvallende vorm van sexdimorfisme, de wijfjes zijn beduidend groter dan de mannetjes. Bovendien blijken de buizerds van het eiland Española nog eens een stuk groter te zijn dan die op de andere eilanden; 'almost eagle-like', zoals De Vries het uitdrukt. Galápagosbuizerds leven van een zeer gevarieerd dieet, van jonge zeeleguanen en lavahagedissen tot duiven, aas en placenta's van zeeleeuwen.

In de tweede plaats vertonen de buizerds een verschijnsel dat we 'polyandrie' noemen. Eén vrouwtje heeft meerdere mannetjes, twee tot acht afhankelijk van het eiland. De kuikens in een nest, het wijfje legt één tot drie eieren, worden door alle bijbehorende mannetjes gevoed en verzorgd. Op Española is de Galápagosbuizerd echter bijna 100% monogaam.

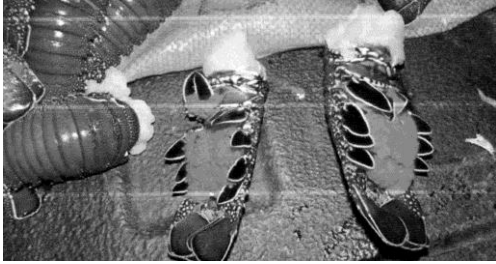
Fluctuaties in aantallen houden sterk verband met perioden van extreme droogte en extreme neerslag. In zeer droge jaren sterven veel buizerds en neemt hun aantal dus af, in jaren met overvloedige regen neemt hun aantal juist sterk toe. Een verschijnsel dat trouwens ook bij andere vogelsoorten, zoals de Darwinvinken en spotlijsters, naar voren komt.

Riolering

De Galápagos Eilanden tellen momenteel meer dan 30.000 inwoners en het merendeel daarvan woont in Puerto Ayora op Santa Cruz en Puerto Baquerizo Moreno, de hoofdplaats van de archipel op San Cristóbal. Puerto Ayora breidt zich steeds meer uit getuige de bouw van ruim duizend woningen die momenteel plaats vindt. Een veelgehoord verwijt is dat men daarbij te weinig aandacht heeft voor zaken als watervoorziening, riolering en afvalverwerking. Of dat terecht is, is niet helemaal duidelijk. In ieder geval wordt er momenteel gewerkt aan een nieuwe techniek van afvalverwerking. Daarbij wordt het afval dat via de riolering wordt afgevoerd, gedroogd en gecompriëerd en vervolgens naar het vasteland afgevoerd. De benodigde installatie, kosten ruim één miljoen dollar, wordt in fasen gebouwd.

Rode langoest

Uit een persbericht van begin oktober blijkt dat de overheid op de Galápagos de vangst van de rode langoest nauwgezet volgt. Het vangstseizoen loopt van september tot en met januari; daarbuiten mag de soort vanwege de voortplanting niet gevangen worden. Het jaarlijkse vangstquotum voor de rode langoest bedraagt 30 ton en daarvan blijkt in de maand september ruim 4½ ton aangevoerd te zijn. In totaal 124 kilo daarvan was ondermaats en werd in beslag genomen. Ook al eerder lasen wij in persberichten, hoe controleurs bezig waren met het opmeten van gevangen rode langoest (de minimum maat

voor achterlijf plus staart is 15 cm) en met het controleren van de inhoud van koelkasten in hotels, op zoek naar verboden waar zoals de rode langoest.

Project Floreana

Zoals bekend wordt het Project Floreana, en met name de reïntroductie van de Floreana spotlijster, ondermeer door de Vrienden financieel ondersteund. Ongetwijfeld heeft Charles Darwin tijdens zijn bezoek aan Floreana, dat toen nog Charles heette, de Floreana spotlijster met eigen ogen gezien. Tussen 1868 en 1888 schijnt de soort echter op Floreana uitgestorven te zijn, net als de reuzenschildpad die er voorkwam. Ongetwijfeld was dat door toedoen van de mens, of om preciezer te zijn het gevolg van predatie door honden, katten en ratten en ontbossing door ezels en geiten. Sindsdien komt de Floreana spotlijster alleen nog voor op een tweetal kleine eilandjes voor de kust, Champion en Gardner.

De toekomstige reïntroductie wordt op tweeërlei wijze door onderzoek ondersteund. Sharon Deem, veterinaire epidemioloog van de dierentuin van St. Louis, doet onderzoek naar ziekten onder het pluimvee en de populaties wilde vogels op Floreana. Uit haar onderzoek komt naar voren dat ziekten voorkomen, maar niet in die mate dat zij de reïntroductie in de weg zouden staan. Paquita Hoeck van de Universiteit van Zürich en gespecialiseerd in evolutiebiologie doet onderzoek naar het DNA van de spotlijsters op Champion (geschat aantal 55) en Gardner (400 – 600). Op basis van haar onderzoek beschouwt zij de spotlijsters van beide eilanden als behorend tot één populatie, die een uitstekende basis vormt voor het terugplaatsen van de soort op Floreana. Sterker nog, de genetische variatie die zij heeft aangetroffen, zal de kans op overleven van de nieuwe populatie op Floreana alleen maar groter maken.

Asilio de la Paz

Het Project Floreana heeft echter nog meer in petto. Tussen 1830 en 1835 kwamen de eerste vaste bewoners naar Charles, enkele honderden gedetineerden van het vasteland van de nog jonge republiek Ecuador. De nederzetting kreeg de fraaie naam 'Asilio de la Paz' (Toevluchtsoord van de Vrede). Voorheen was het trouwens ook al een waar toevluchtsoord geweest, maar dan voor boekaniers en walvisvaarders die er in de 17^e en 18^e eeuw aanlegden. En dat had alles te maken met de reuzenschildpadden die zij er vingen om als levend voedsel aan boord mee te nemen en de natuurlijke bron (Governor's Dripstone) die zich nog steeds bij Asilio de la Paz in het hoogland van Floreana bevindt. Momenteel wordt gewerkt aan herstel en renovatie van deze historische plek, waar Charles Darwin in september 1835 de vice-gouverneur, de Engelsman Nicholas Lawson ontmoette. Het was Lawson die Darwin attendeerde op de grote variatie in vorm van het rugschild van de reuzenschildpadden. Hij beweerde dat hij aan de vorm van het rugschild kon zien, van welk eiland een schildpad afkomstig was.

Vogels kijken op San Cristóbal

Bij La Loberia, op de zuidkust van San Cristóbal, niet ver van de plaats waar Charles Darwin in september 1835 voor het eerst voet aan land zette op de Galápagos Eilanden, heeft het Galápagos National Park een vogelobservatiepad aangelegd. Het is 800 meter lang en voert vanaf het strand omhoog langs de rand van een klif om zo de vogels langs de kust beter en zonder ze te verstoren te kunnen observeren. Het betreft soorten als blauwvoet- en maskergent, fregatvogels, bruine pelikaan en lava- en zwaluwstaartmeeuw. Ook zie je langs het pad zeeleguanen en lavahagedissen en verder voert het door gebieden met oorspronkelijke vegetatie zoals Opuntia en Scalesia. Bij het project werden ook studenten van de Universiteit San Francisco betrokken.

Een ander project dat recent en eveneens met hulp van studenten op San Cristóbal werd uitgevoerd, vond plaats midden op het eiland bij El Junco, de enige permanent met zoetwater gevulde krater in de archipel. Het betrof het verwijderen van allerlei geïntroduceerde planten en het aanplanten van endemische soorten om zo een aanzet te geven tot een natuurlijke herbebossing. Het gebied rond El Junco (El Progreso) wordt al sinds 1869 bewoond en bebouwd, waardoor grote delen van dit hooggelegen gebied al lang geleden hun zo kenmerkende oorspronkelijke vegetatie verloren hebben.

Ecotoerisme in de Galápagos

De directie van het Nationale Park Galápagos (DPNG), de Charles Darwin Foundation (CDF) en het Wereldnatuurfonds (WWF) hebben met het oog op de noodzakelijke ontwikkeling tot *sustainable* toerisme op de archipel een overeenkomst voor wederzijdse ondersteuning gesloten genaamd "Experimenteel Project voor Ecotoerisme in Galápagos". Daarbij is gedacht aan producten en diensten die redelijke economische opbrengsten opleveren met zo min mogelijk gevolgen voor het milieu en alternatieve technologieën, die op weinig bezwaren stuiten en op begrip van de lokale bevolking kunnen rekenen.

Onder het bovengenoemde project zullen microprojecten op alle vier bewoonde eilanden worden uitgevoerd teneinde locaties, tijdschema's en activiteiten te identificeren en te selecteren, zowel op het land als op zee.

Met de ondertekening van de overeenkomst, die een looptijd van drie jaar heeft, verplicht het DPNG zich technische assistentie te verlenen en parkwachters ter beschikking te stellen om het de CDF mogelijk te maken het experimentele project uit te voeren. WWF heeft de financiering op zich genomen.

Vissers van San Cristóbal houden grote schoonmaak

Als onderdeel van een economisch hulpprogramma voor de visserijsector gedurende de periode dat de vangst van zeekomkommers is verboden, hebben een aantal ambachtelijke vissers van San Cristóbal schoonmaakwerkzaamheden rondom dit eiland uitgevoerd. Gedurende acht werkdagen hebben ze circa negenentwintigduizend kilo afval verzameld langs de kust, zowel boven als onder water.

Deze werkzaamheden maken deel uit van de overeenkomst, die tussen de Nationale Park Galápagos directie en de ambachtelijke visserijsector is gesloten. Deze houdt o.a. in controle en verzamelen van afval, zowel aan de oppervlakte als onder water, langs de kusten van de eilanden San Cristóbal, Española, Floreana en Genovesa. Daartoe behoort eveneens de afvoer van het afval, gescheiden in vijf categorieën.

Aan deze eerste schoonmaakactie in de periode van 9 – 16 oktober namen 57 daartoe officieel gecertificeerde ambachtelijke vissers deel, verdeeld over 18 kleine bootjes (rubber boten en panga's) en één vissersboot. Personeel van het NPG voerde gedurende de werkzaamheden controles uit om vast te stellen of het uitgevoerde werk aan de gestelde eisen voldeed.